

GÜVENLİK VE SAVUNMA STRATEJİLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ

NİSAN 2025

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI'NIN 105. YILI KUTLU OLSUN

23 Nisan 2025, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı ve ulusal egemenliğin halkın iradesine teslim edildiği o büyük günün 105. yıl dönümüdür. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde 23 Nisan 1920'de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi, yalnızca bir siyasi kurumun kuruluşu değil; aynı zamanda bir halkın kendi kaderini tayin hakkını ilan edişinin tarihi bir nişanesidir. Bu anlamlı gün, milletimizin bağımsızlık iradesinin en güçlü sembollerinden biri olarak tarih boyunca varlığını sürdürmüştür.

Atatürk'ün bu günü tüm dünya çocuklarına armağan etmesi ise, 23 Nisan'ı yalnızca bir egemenlik bayramı değil, aynı zamanda barışın, kardeşliğin ve geleceğe duyulan umudun simgesi haline getirmiştir. Çünkü çocuklar, geleceğin mimarları, cumhuriyetin emanetçileridir. Bugün, Türkiye'nin dört bir yanında ve dünyanın farklı köşelerinde çocukların sevinçle kutladığı 23 Nisan, bizlere hem geçmişimizin değerini hatırlatmakta hem de geleceğe olan sorumluluğumuzu yeniden düşündürmektedir.

105. yılında, bağımsızlık meşalesini yakan ilk Meclis üyelerini, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm istiklal kahramanlarını rahmetle anıyor; bu büyük mirasın koruyucuları olan çocuklarımızın gözlerindeki ışığın hiç sönmemesini diliyoruz.

ABD'NİN YENİ TİCARET POLİTİKALARI KÜRESEL DENGELERİ ZORLUYOR

2025 yılının Nisan ayında ABD yönetiminin duyurduğu yeni ticaret politikaları hem ekonomik hem de jeopolitik açıdan küresel düzeni derinden etkileyecek nitelikte oldu. Bu politikalar çerçevesinde özellikle Çin, Almanya, Güney Kore ve Meksika gibi ABD ile yoğun ticaret ilişkileri olan ülkeler hedef alınırken, ithalata getirilen yeni tarifeler ve korumacı tedbirler, dünya ticaretinde ciddi dalgalanmalara yol açtı.

ABD Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan yeni ticaret paketi, özellikle teknoloji, enerji ekipmanları, otomotiv ve çelik gibi stratejik endüstrileri kapsamaktadır. Çin menşeli 350'den fazla ürün grubuna yüzde 45 ile 145 arasında değişen oranlarda ek vergi uygulanması kararlaştırılmıştır. Bununla birlikte, yerli üreticilere teşvik sağlayacak yeni devlet destekli programlar da devreye sokulmuştur. Bu adımlar, "Amerika'yı yeniden üretim üssü yapma" vizyonunun bir parçası olarak sunulmuştur.

ABD yönetimi, bu politikaların ardındaki temel gerekçeleri şu şekilde sıralamaktadır:

- İç piyasada istihdamı artırmak,
- ABD sanayisinin rekabet gücünü korumak,
- Yüksek teknoloji alanlarında Çin'in baskın konumunu sınırlandırmak,
- Ticaret açığını azaltmak,
- Jeoekonomik bağımsızlığı yeniden tesis etmek. Bu hedefler, "ekonomik ulusal güvenlik" kavramı çerçevesinde değerlendirilmektedir. ABD, özellikle yarı iletkenler, yapay zekâ ve ileri imalat alanlarında yönetimini yeniden tesis etmek istemektedir.

ABD'nin yeni ticaret yaklaşımı, klasik serbest ticaret anlayışından saparak, daha çok neo-merkantilist bir çizgiye yaklaşmaktadır. Neo-merkantilizm, devletin dış ticaret fazlası yoluyla ekonomik gücünü artırmasını savunan bir görüştür. Bu bağlamda, dış ticaret araçları artık yalnızca ekonomik amaçlarla değil, aynı zamanda jeopolitik nüfuz alanlarını şekillendirmek amacıyla da kullanılmaktadır. Richard Baldwin ve Robert Gilpin gibi isimlerin teorik çerçevelerinde belirtildiği gibi, ticaret politikası günümüzde devletlerin stratejik rekabet araçlarından biri haline gelmiştir. Bu da ABD'nin son hamlelerinin yalnızca ekonomiyle değil, aynı zamanda küresel hegemonya ile de ilişkili olduğunu göstermektedir.

Yeni ticaret rejimi, başta dört büyük ekonomi (AB, Çin, Japonya, Güney Kore) olmak üzere, dünya genelinde çok sayıda ülke tarafından eleştirilmiştir. Çin, ABD'yi "korumacılıkla" suçlarken, AB Komisyonu bu adımların "kurallara dayalı uluslararası ticaret sistemini tehdit ettiğini" belirtmiştir. GATT ve WTO ilkeleriyle uyumsuz olduğu ileri sürülen bu politikalar, dünya ticaretinde yeni bir bloklaşmanın da habercisi olabilir. Özellikle ASEAN ülkeleri, Latin Amerika ve Afrika gibi bölgelerde de bu durumun dolaylı etkileri gözlenmeye başlanmıştır.

Küresel anlamda, ABD'nin bu ticaret politikaları şu etkilere yol açmaktadır:

- Tedarik zincirlerinde yeniden şekillenme,
- ABD ile ticaret yapan ülkelerde ihracat daralması,
- ABD iç piyasasında fiyat artışları,
- Gelişmekte olan ülkelerde dolaylı etkiyle ekonomik daralma,
- Uluslararası kurumların rolünün sorgulanması,
- Ticaret politikalarının dış politikayla iç içe geçmesi. Örneğin, Almanya merkezli otomotiv ve makine üreticileri bu yeni vergi rejiminden ciddi şekilde etkilenmiştir. Ayrıca Meksika'dan ithal edilen tarım ürünleri üzerindeki yeni kısıtlamalar, Güneyli ABD eyaletlerinde fiyat dalgalanmalarına neden olmuştur. Diğer yandan, ABD'nin içeride

üretimi artırmaya yönelik bu adımları, iç siyaset bağlamında seçmen nezdinde milliyetçi ekonomik söylemlerle desteklenmektedir.

ABD'nin dış ticaret politikalarındaki sertleşme, aslında Trump döneminde başlatılan gümrük tarifeleriyle ivme kazanmıştı. Ancak 2021 sonrası Biden yönetimi daha çok çok taraflılık ve müttefik işbirliğine dayalı bir yaklaşım benimsemişti. 2025 itibariyle yeni ticaret paketiyle birlikte ABD yeniden tek taraflı ve agresif bir ekonomik politika izlemeye başlamış görünmektedir. Bu da Amerikan dış ticaret politikasının ideolojik olmaktan çok stratejik dalgalanmalara açık olduğunu göstermektedir.

ABD'nin yeni ticaret politikaları, salt ekonomik düzlemde değil; aynı zamanda jeopolitik şekillenme, uluslararası hukukun geleceği ve düzenin yapısı gibi konularda da ciddi etkiler yaratma potansiyeli taşımaktadır. Bu süreç, ticaretin sadece mal değil, güç ve egemenlik aracı olarak kullanıldığı yeni bir döneme girildiğinin de habercisidir. Önümüzdeki dönemde bu politikanın uzun vadeli etkileri, sadece ABD ekonomisiyle sınırlı kalmayacak; dünya ticaret rejiminin geleceğini, çok kutupluluğun seyrini ve küresel yönetişimin kurumsal çerçevesini de yeniden şekillendirecektir.

HİNDİSTAN-PAKİSTAN SINIRINDA GERGİNLİK TIRMANIYOR

2025 yılının Nisan ayında Hindistan'ın Cammu Keşmir bölgesinde meydana gelen kanlı terör saldırısı, yıllardır gerilimli olan Hindistan-Pakistan ilişkilerini bir kez daha uluslararası gündeme taşımıştır. 23 Nisan'da en az 26 sivilin hayatını kaybettiği bombalı saldırı, Hindistan tarafından Pakistan destekli silahlı gruplara atfedilmiş; bu durum iki nükleer güç arasındaki diplomatik ilişkileri dondurma noktasına getirmiştir.

23 Nisan sabahı, Jammu bölgesinde sivil yerleşim alanında gerçekleşen bombalı saldırıda 26 sivil hayatını kaybetmiş, 80'den fazla kişi yaralanmıştır. Hindistan iç istihbaratı, saldırıyı Pakistan merkezli Jaish-e-Mohammed grubuna bağlamış; Pakistan yönetimi ise suçlamaları reddetmiştir. Hindistan başbakanı Modi, saldırının "cezasız kalmayacağını" vurgularken, Pakistan Dışişleri Bakanlığı "provokasyonlardan uzak durulması" çağrısında bulunmuştur.

Saldırı sonrasında Hindistan, Pakistan ile yürütülen diplomatik ilişkileri askıya aldığını açıkladı. Karşılıklı olarak ülkelerin Yeni Delhi ve İslamabad büyükelçileri istişare için geri çağrıldı. Hindistan Silahlı Kuvvetleri, Keşmir Sınır Hattı'nda hava ve kara süzveyans faaliyetlerini yoğunlaştırdı. Pakistan ordusu ise herhangi bir sınır ihlalinde "asimetrik misilleme" uygulayacağını duyurdu.

Keşmir Sorunu: Tarihsel Bir Perspektif

Keşmir sorunu, Güney Asya'nın en karmaşık ve en uzun süredir devam eden çatışma alanlarından biridir. 1947 yılında Hindistan ve Pakistan'ın Britanya sömürge yönetiminden bağımsızlıklarını ilan etmesiyle birlikte ortaya çıkan bu sorun, bugüne dek üç sözde savaş, sayısız sınır çatışması, binlerce can kaybı ve bölgesel gerginlik yaratmıştır.

1947'de Britanya Hindistan'ının bölünmesiyle Hindistan ve Pakistan kurulmuş, bölgedeki prenslik devletlere ise Hindistan ya da Pakistan'a katılma veya bağımsız kalma hakkı tanınmıştı. O dönemde nüfusunun çoğu Müslüman olan ancak Hindu bir lider tarafından yönetilen Cammu ve Keşmir Prensligi, Hindistan ile birleşmeyi tercih etmiş; bu durum Pakistan'ın askeri müdahalesine yol açmıştı. 1947-1948 yılları arasında yaşanan birinci Hindistan-Pakistan savaşı, BM gözetiminde bir ateşkesle son bulmuş ve bölge fiilen ikiye ayrılmıştı. Hindistan Cammu ve Keşmir'in büyük kısmını kontrol ederken, Pakistan ise Azad Keşmir ve Gilgit-Baltistan bölgelerinde hakimiyet kurmuştur.

Sorunun merkezindeki sorunlardan biri, 1948 tarihli BM kararına rağmen, bölgede serbest bir halk oylamasının (plebisit) hiçbir zaman gerçekleşmemiş olmasıdır. Hindistan, bölgeyi "ayrılmaz parçası" olarak görmekte, Pakistan ise Keşmir halkının kendi kaderini tayin hakkı olduğunu savunmaktadır. Bu durum, 1965 ve 1999 yıllarında da iki ülkeyi tekrar savaşın eşiğine getirmiştir.

1990'lardan itibaren Hindistan kontrolü altındaki Cammu ve Keşmir'de silahlı ayrılıkçı hareketler ve Pakistan destekli grupların etkinliği artmış; bu da bölgede sürekli bir militarizasyon ve insan hakları ihlalleri sürecine yol açmıştır. Hindistan, 2019 yılında Cammu ve Keşmir'e özel statü tanıyan Anayasa'nın 370. maddesini iptal ederek bölgeyi doğrudan merkezi yönetimin kontrolüne alınca, Pakistan bu adımı "ilhak" olarak tanımlamış ve diplomatik ilişkilerini düşürmüştür.

Bugün Keşmir sorunu sadece iki nükleer güç arasındaki bir egemenlik çatışması olmayıp, aynı zamanda bölgedeki milyonlarca insanın temel hakları, güvenliği ve gelecek umudu üzerinde doğrudan etkili olan karmaşık bir uluslararası sorun niteliğindedir. Kalıcı bir çözüme ulaşılabilmesi için, tarihsel adaletsizliklerin giderilmesini esas alan, tarafların meşru güvenlik kaygılarını da tanıyan çok taraflı ve diplomatik bir yaklaşım hayati öneme sahiptir.

Birleşmiş Milletler, ABD ve AB tarafları itidale davet ederken, Çin ve Rusya daha dengeli bir tutum sergilemiştir. Washington, sivil hedeflerin vurulmasını kınamış, ancak Hindistan'ın askeri tepki

planları konusunda "ölçülü ve hedefli" olunmasını istemiştir. Uluslararası Kriz Grubu gibi yapılar, Cammu Keşmir bölgesinde uzun süreli bir diyalog mekanizması kurulmasını önermiştir.

Bu krizin ilerleyen dönemlerde açık savaşa evrilme riski bulunmamakla birlikte, sınır hattında yüksek yoğunluklu askeri hareketlilik sürmesi beklenmektedir. Hindistan kamuoyunda "karşılık verme" baskısı artarken, Pakistan iç siyaseti de askeri hassasiyeti yükselten bir zemine kaymaktadır. Keşmir'deki istikrarsızlık, sadece iki tarafı değil, bölgesel müttefikleri ve hatta uluslararası enerji ve lojistik hatlarını da etkileme potansiyeli taşımaktadır.

2025 Nisan'ında Cammu Keşmir'de yaşanan saldırı, Hindistan ile Pakistan arasındaki zaten hassas olan dengeleri daha da tahrip etmiştir. Bu kriz, iki nükleer güç arasındaki herhangi bir gerginliğin sadece ikili ilişkilerle sınırlı kalmayacağını, bölgesel ve küresel etkiler yaratabileceğini bir kez daha göstermiştir. Bu nedenle, Keşmir sorununa yönelik daha kapsamlı, diplomatik ve çok taraflı bir yaklaşım geliştirilmesi, gün geçtikçe daha fazla hayati bir gereklilik haline gelmektedir.

ABD ve Çin Ekseninde Kutuplaşan Keşmir Sorunu

Keşmir sorunu, yalnızca Hindistan ile Pakistan arasındaki tarihsel bir sınır meselesi olmanın ötesine geçerek, 21. yüzyılın büyük güç rekabeti bağlamında yeniden tanımlanan karmaşık bir jeopolitik sorun haline gelmiştir. Çin ve ABD arasındaki küresel düzlemdeki stratejik kutuplaşma, Keşmir'in siyasi ve askeri dinamiklerini doğrudan etkilemektedir. Çin, hem Pakistan ile sürdürdüğü geleneksel stratejik ortaklığı hem de Keşmir bölgesine komşu olan Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'ndeki hassas dengeler nedeniyle Hindistan'ın bölgedeki varlığına karşı çekince duymaktadır. Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru (CPEC) gibi altyapı projeleri, Keşmir bölgesindeki statükonun sürekliliğine Çin tarafından verilen önemin altını çizmektedir.

Keşmir meselesi Çin açısından yalnızca Pakistan'a yönelik geleneksel desteğin bir yansıması değil, aynı zamanda Hindistan'ın yükselen bölgesel gücüne karşı bir dengeleme aracıdır. Özellikle 2020'den bu yana Hindistan-Çin sınırında yaşanan çatışmalar ve Ladakh bölgesindeki askeri gerilimler, Çin'in Hindistan'ın Keşmir politikalarını doğrudan ulusal güvenlik sorunu olarak gördüğünü göstermektedir. Çin, Hindistan'ın Keşmir'deki askeri varlığını sadece Pakistan'ı değil, aynı zamanda kendi batı sınırlarını da tehdit eden bir unsur olarak değerlendirmekte ve bu nedenle Güney Asya'daki statükonun değişmemesi için Pakistan'la olan ittifakını jeostratejik bir kaldıraç olarak kullanmaktadır.

ABD açısından ise Keşmir sorunu, Çin'e karşı uygulanan dengeleme stratejilerinin bir parçası olarak Hindistan'la geliştirilen savunma, teknoloji ve enerji iş birlikleri çerçevesinde ikincil bir meseleye indirgenmiştir. ABD yönetimleri, Keşmir'deki insan hakları ihlallerine dair zaman zaman eleştiriler sunsa da, Hindistan'ın bölgesel liderlik iddiası ve Çin'in karşısında bir denge unsuru olma potansiyeli nedeniyle bu meseleye doğrudan müdahil olmaktan imtina etmektedir. Hindistan'ın QUAD (Dörtlü Güvenlik Diyaloğu) gibi çok taraflı askeri ve ekonomik platformlardaki rolü, Washington'un Yeni Delhi ile ilişkilerini stratejik düzlemde tutmasını zorunlu kılmakta; bu da Keşmir'e yönelik eleştirileri sınırlı düzeyde bırakmaktadır.

Bu bağlamda Keşmir, günümüzde yalnızca iki bölgesel güç arasında süregelen bir egemenlik ve kimlik meselesi değil, aynı zamanda küresel güç mimarisinde yaşanan değişimlerin ve çok kutupluluğa geçişin sahaya yansıdığı bir stratejik test alanı hâline gelmiştir. ABD ve Çin'in bölgesel müttefikleri üzerinden yürüttüğü nüfuz mücadelesi, Keşmir gibi kronikleşmiş çatışma alanlarını daha da istikrarsızlaştırma potansiyeli taşımaktadır. Bu durum, uluslararası toplumun bu tür kriz

alanlarına yönelik daha bütüncül, çok taraflı ve yapıcı diplomatik müdahaleler geliştirmesini zorunlu kılmaktadır.

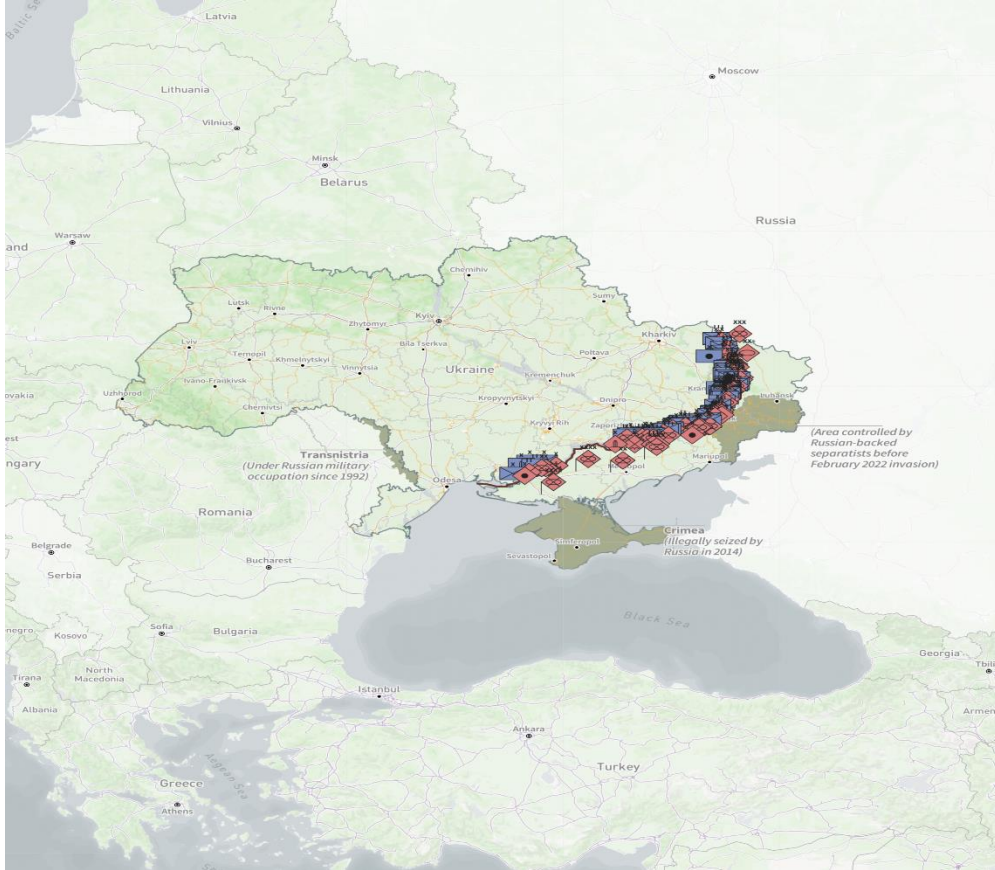
Keşmir, yalnızca Hindistan ve Pakistan arasında tarihsel köklere sahip bir sınır ihtilafı değil; aynı zamanda ABD-Çin rekabetinin de çıkar söküşü yaşandığı, çok boyutlu ve dinamik bir jeopolitik odaktır. Küresel sistemde yeniden şekillenen dengeler doğrultusunda, Keşmir sorununun geleceği yalnızca bölgesel aktörlerin değil, küresel güçlerin stratejik tercihlerine de bağlı olarak şekillenmektedir.

RUSYA'DAN UKRAYNA'YA BAHAR TAARRUZU: 2025 İLKBAHARINDA STRATEJİK DÖNÜM NOKTASI

2025 yılının ilkbaharında, Rusya Federasyonu Ukrayna'ya karşı yeni ve kapsamlı bir askerî harekât başlatarak savaşın dinamiklerini yeniden şekillendirmiştir. 2022'de başlayan tam kapsamlı işgalin ardından iki yılı aşkın süredir devam eden çatışmalar, zaman zaman cephelerde durağanlaşsa da Moskova'nın Nisan 2025'te başlattığı bahar taarruzu, savaşın seyrinde stratejik bir kırılma yaratabilecek ölçekte gelişmiştir.

Nisan 2025'te başlayan bahar taarruzu özellikle doğu cephesindeki Donetsk, Luhansk ve güneydeki Zaporijya bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Rus kuvvetleri, Avdiyivka, Bahmut, Kupyansk ve Robotyne çevresinde topçu bombardımanını artırarak, yıpratma ve kuşatma taktikleriyle ilerleme kaydetmeye çalışmıştır. Ukrayna Genelkurmay Başkanlığı, bu taarruzun özellikle gece operasyonları ve insansız hava araçları (İHA) üzerinden yürütüldüğünü belirtmektedir. Rusya, bu yeni harekât dalgasında İran ve Çin menşeli insansız sistemlerin sayısını artırmış, aynı zamanda elektronik harp kapasitesini de sahaya taşımıştır.

Rusya'nın bahar taarruzu zamanlama açısından dikkat çekicidir. ABD'de yaklaşan seçim süreci, Avrupa'da Ukrayna'ya yönelik desteğin yer yer sorgulanmaya başlaması ve Ukrayna ordusunun insan gücü açığı gibi unsurlar, Moskova için stratejik bir fırsat penceresi yaratmıştır. Kremlin, savaş yorgunu Batı kamuoyunu test etmek ve Ukrayna'nın direncini kırmak amacıyla, ilkbaharın tedarik ve lojistik açısından uygun koşullar sunduğu dönemi tercih etmiştir. Aynı zamanda, Rus iç siyasetinde savaşın başarısız ilerlediğine dair oluşan tepkileri bastırmak ve iç kamuoyuna "zafer" imajı sunmak da Kremlin'in hesapları arasında yer almaktadır.

Ukrayna Silahlı Kuvvetleri, taarruz karşısında mobil savunma, siper hattı savunması ve koordineli hava savunması unsurlarını ön planda tutmaktadır. NATO'dan sağlanan mühimmat ve eğitim desteğiyle birlikte, Ukrayna savunması özellikle Batı menşeli HIMARS, NASAMS ve Patriot sistemlerine dayanarak Rus ilerleyişini sınırlamaya çalışmaktadır. Ancak cephenin bazı noktalarında Ukrayna birlikleri takviye sıkıntısı yaşamaktadır. Aynı zamanda Ukrayna'nın karşı taarruz kapasitesinin kısıtlı oluşu, Rusya'nın lokal ilerlemelerine olanak tanımaktadır.

ABD, Almanya ve Fransa gibi ülkeler Rusya'nın bu yeni hamlesini sert dille kınamış ve Ukrayna'ya olan askeri desteğin artarak süreceğini duyurmuştur. Ancak Avrupa kamuoyunda savaşın maliyeti ve süresi konusunda ciddi tartışmalar başlamıştır. Çin, Rusya'ya yönelik doğrudan destek iddialarını reddetmekle birlikte, Moskova ile enerji ve ticaret ilişkilerini artırmaktadır. Türkiye, barış çağrılarını yinelemiş; NATO ise doğu sınırlarında teyakkuz hâlini artırmıştır.

Rusya'nın 2025 bahar taarruzunun kısa vadede bazı toprak kazanımları sağlayabileceği düşünülmektedir. Ancak bu kazanımların stratejik üstünlüğe dönüşmesi, Batı'nın Ukrayna'ya olan desteğiyle doğrudan bağlantılıdır. Eğer Batı'dan gelen yardım sekteye uğrarsa, Ukrayna'nın savaşma kapasitesi düşebilir. Öte yandan, Rusya'nın bu saldırısı sahada sürdürülebilirlik açısından zorluklar da yaratmaktadır; insan kaynağı, mühimmat ve lojistik unsurlar uzun süreli bir saldırı kapasitesi için yetersiz kalabilir. Bu durum, savaşın 2025 yazına doğru yeniden donma veya müzakere zeminine geri dönme ihtimalini artırmaktadır.

2025 baharında başlatılan Rusya'nın yeni taarruzu, Ukrayna savaşında hem taktiksel hem de jeostratejik anlamda yeni bir safhaya geçildiğini göstermektedir. Bu gelişme, sadece iki ülke arasındaki savaşın seyriyle değil, aynı zamanda NATO'nun güvenlik stratejisi, AB'nin politik dayanıklılığı ve Çin-ABD-Rusya üçgenindeki güç dengeleriyle doğrudan ilişkilidir. Bahar taarruzu, savaşın gidişatında bir dönüm noktası olabilir; ancak bunun ne yönde olacağı, uluslararası sistemin vereceği kolektif tepkilere bağlıdır.

PAPA FRANCİS'İN VEFATI

21 Nisan 2025'te, Katolik dünyasının ruhani lideri Papa Francis'in 88 yaşında vefat etmesi, yalnızca dini çevrelerde değil, aynı zamanda uluslararası diplomasi ve küresel siyasal kültürde de geniş yankı uyandırmıştır. 2013 yılında göreve başlayan Papa Francis (Jorge Mario Bergoglio), Latin Amerika'dan seçilen ilk papa olmasının yanı sıra, yoksulluk, iklim değişikliği, mülteci hakları ve barış diplomasisi konularındaki aktif tutumuyla çağdaş papalık kurumunu yeniden tanımlamış bir figür olarak anılmaktadır.

Papa Francis, seleflerinden farklı olarak daha sade bir yaşam tarzı benimsemiş, Vatikan içindeki bürokratik ve mali sorunlarla doğrudan yüzleşmiş bir lider olarak öne çıkmıştır. Özellikle çevre krizine dair 2015 tarihli "Laudato Si" adlı enciklik belgesiyle iklim değişikliğine karşı güçlü bir ahlaki pozisyon almıştır. Göçmen hakları, eşitsizlik, tüketim kültürü eleştirisi ve küresel adalet temaları, onun papa kimliğinin merkezinde yer almıştır. Kilise içi reformlar, cinsel istismar skandallarına karşı daha şeffaf ve hesap verebilir bir yapı kurma çabalarıyla birleştiğinde, Papa Francis'in Katolik dünyasında bir yenilenme sürecine öncülük ettiği görülmüştür.

Papa Francis'in ölümü, özellikle küresel Güney'deki Katolik topluluklarda büyük bir yas ve duygusal yankı yaratmıştır. Brezilya, Arjantin, Filipinler ve Kongo gibi ülkelerde milyonlarca kişi Papa Francis'i yalnızca bir dini lider değil, aynı zamanda sosyal adaletin savunucusu olarak görmektedir. Bu durum, yeni papa seçimi sürecinde "evrensel kilise" kimliğinin daha da belirleyici olacağına işaret etmektedir. Kardinaller Meclisi'nin bir sonraki seçimde, Francis'in çizgisine yakın, reformcu bir adayı mı seçeceği yoksa daha gelenekselci bir rotaya mı döneceği merak konusudur.

Papa Francis döneminde Vatikan, yalnızca dinsel değil aynı zamanda diplomatik bir aktör olarak da öne çıkmıştır. Küba ile ABD arasındaki normalleşme sürecine katkısı, Venezuela krizinde arabuluculuk çabaları, Myanmar'daki Müslüman azınlıklara yönelik çağrıları ve Ukrayna savaşındaki barış girişimleri; Vatikan'ın klasik "yumuşak güç" profilinin ötesine geçen yeni bir papalık vizyonuna işaret etmektedir. Francis'in vefatıyla birlikte bu diplomatik aktivizmin sürdürülüp sürdürülemeyeceği, yeni liderin uluslararası meselelere yaklaşımıyla doğrudan bağlantılı olacaktır.

26 Nisan 2025'te Vatikan'da düzenlenen cenaze töreni, modern tarihin en büyük dini törenlerinden biri olarak kayıtlara geçmiştir. 160'tan fazla ülkenin devlet ve hükümet başkanları, dini liderleri ve diplomatik temsilcileri törene katılmış; 250.000'i aşkın kişi Aziz Petrus Meydanı'nda hazır bulunmuştur. Tören, sadece Katolik dünyasının değil, evrensel bir sembolün vedası olarak yorumlanmıştır.

Papa Francis'in ölümü, yalnızca bir dini liderin kaybı değil, aynı zamanda çağdaş dünya siyasetinde ahlaki ve vicdani bir sesin susması olarak da değerlendirilmiştir. Onun mirası, sadece Katoliklerin değil, insanlık vicdanının ortak bir değeri olarak anılmaktadır. Önümüzdeki süreçte seçilecek yeni papa, bu mirası sürdürebilecek mi yoksa yeni bir yönelim mi benimseyecek; bu, yalnızca Vatikan için değil, küresel toplumlar için de belirleyici bir soru olacaktır.

23 NİSAN 2025 MARMARA DEPREMİ: HATIRLATAN VE UYARI NİTELİĞİ TAŞIYAN BİR SARSINTI

2025 yılı 23 Nisan sabahı, İstanbul ve çevresinde hissedilen 6,2 büyüklüğündeki deprem, Marmara Bölgesi'nin sismik gerçekliğini bir kez daha acı bir şekilde hatırlatmıştır. Kumburgaz segmenti kaynaklı olduğu açıklanan bu sarsıntı, özellikle Avrupa yakasında panik ve kısa süreli altyapı aksaklıklarına yol açarken, bazı eski yapılarda hasar meydana gelmiştir. Deprem; Silivri, Avcılar, Küçükçekmece ve Büyükçekmece gibi bölgelerde daha yoğun hissedilmiş, çok sayıda vatandaş evlerinden tahliye edilmiştir.

İstanbul'un deprem riski taşıyan bir mega kent olduğu gerçeği, bilimsel çalışmalarla uzun süredir ortaya konulmuş durumdadır. 23 Nisan'da meydana gelen bu deprem, uzmanlar tarafından "potansiyel büyük Marmara depremine dair bir hatırlatma" olarak değerlendirilmiştir. Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve AFAD, sarsıntının 12-15 km derinlikte meydana geldiğini ve artçı depremlerin devam edebileceğini açıklamıştır. Her ne kadar can kaybı yaşanmamış olsa da, bu büyüklükte bir depremin metropol yaşamını nasıl aksattığı, büyük çaplı bir felakette ortaya çıkabilecek senaryoları yeniden düşünmeyi zorunlu kılmaktadır.

GÜVSAM olarak bu depremi yalnızca bir doğa olayı olarak değil; kentleşme politikaları, afet yönetimi kapasitesi, bina stokunun durumu ve toplumsal bilinç düzeyinin yeniden değerlendirilmesi gereken çok boyutlu bir güvenlik konusu olarak ele almaktayız. Afetler, hazırlıksız toplumlar için kriz; hazırlıklı toplumlar için ise bir sınavdır. Bu bağlamda, merkezi ve yerel yönetimlerin yanı sıra sivil toplum ve akademi iş birliğiyle Marmara Bölgesi'nde bütünleşik afet yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır.

23 Nisan gibi sembolik bir günde yaşanan bu sarsıntı, egemenliğin yalnızca siyasal değil, aynı zamanda yaşamsal güvenlik boyutuyla da korunması gerektiğini göstermektedir. GÜVSAM olarak, deprem riskinin azaltılmasına yönelik çok disiplinli çalışmaları desteklemeyi ve afet güvenliği alanında toplumun tüm kesimlerini bilgilendirmeyi sürdüreceğiz.

KİTAP TAVSİYESİ

TÜBİTAK Yayınları'nın Akademik Dizi kapsamında yayımlanan bu değerli eser, tarihçiler, yerbilimciler ve Türkiye'nin bugünkü sınırları içinde kalan coğrafyadaki tarihsel sismik etkinliklerle ilgilenen tüm araştırmacılar için kapsamlı bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

Kitabın temel amacı, 1500-1799 yılları arasında meydana gelen ve hakkında herhangi bir tarihsel kayıt bulunan tüm depremleri sistematik biçimde içeren betimleyici bir katalog oluşturmaktır. Bu yönüyle yapıt, yalnızca deprem olaylarının sıralı bir dökümünü sunmakla kalmaz; aynı zamanda tarihsel kaynaklara dayalı bilimsel bir analizin kapısını da aralar.

Eserin önsözünde, bu bölgedeki depremleri içeren katalogların hazırlanmasına yönelik daha önceki girişimler eleştirel bir bakışla değerlendirilmiş; hem Ortadoğu hem de Batı dillerindeki arşiv ve kaynaklara dayanan kapsamlı bir literatür taramasına yer verilmiştir. Yazarlar, Doğu Akdeniz'in sismik ve tarihsel coğrafyasına dair önemli bilgiler sunarken, büyük depremlerin etkilediği bölgeleri gösteren haritalar aracılığıyla okuyucuya görsel bir perspektif de kazandırmaktadır.

"The Seismicity of Turkey and Adjacent Areas", yalnızca tarihsel bir kronik değil; aynı zamanda doğal tehlikelerin azaltılması, risk yönetimi ve afet bilinci alanlarında çalışan mühendisler, şehir planlamacıları ve politika yapıcılar için de stratejik bir bilgi kaynağıdır. Osmanlı coğrafyasının sismik hafızasını bilimsel titizlikle derleyen bu eser, alanında öncü ve eşsiz bir çalışmadır.